

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.059/2015/5.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogtanácsos által képviselt felperesnek dr. Pénzes Gergely ügyvéd által képviselt alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt a Debreceni Törvényszék előtt 9.G.40.076/2013. számon indult, és a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.489/2014/7. számú ítéletével befejezett perben, a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 15.000 (tizenötezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 70.000 (hetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2008. október 17-én bejegyzett H Kft-nek (a továbbiakban: adós) az alperes volt az önálló cégjegyzési joggal rendelkező ügyvezetője a 2012. május 30-án közzétett felszámolás megindításáig. Az adós felszámolója a felszámolási eljárás során a felperes 185.719.922 Ft összegű hitelezői igényét visszaigazolta. A felszámolás a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 63/B. §-a alapján az egyszerűsített felszámolási eljárás szabályai szerint folyt és 2013. július 31-én fejeződött be.

A felperes keresetében a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése alapján

annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint az adós ügyvezetője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztetését követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a hitelezői követelések teljes kielégítését megghiúsította. Kérte, hogy a bíróság az alperest teljes hitelezői követelése megfizetésére kötelezze. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének kezdő időpontját 2009. június 12. napján jelölte meg. Hivatkozott továbbá a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében szabályozott hitelezői érdekek sérelmének vélelmezésére, mivel az alperes nem tett eleget a 2011. évi beszámoló letétbe helyezésére, közzétételére, valamint a tevékenységet záró mérleg elkészítésére irányuló kötelezettségének.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, a beszámoló letétbe helyezési, illetve a tevékenységet záró mérleg elkészítésére vonatkozó kötelezettségének azért nem tudott eleget tenni, mert az adós iratai adóhatósági vizsgálat miatt nem álltak rendelkezésére. A felperes mint adóhatóság az adós adószámát jogellenesen függesztette fel, emiatt az ÁFA visszaigénylési joga megszűnt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes ügyvezetői feladatait a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, s ezáltal a felperes 158.744.922 Ft összegű hitelezői követelésének kielégítését megghiúsította. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy a fenti tőkét a felperesnek fizesse meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy az alperes a felperes 157.644.483 Ft összegű hitelezői követelésének a kielégítését hiúsította meg, egyebekben az ítéletet helybenhagyta.

Az ítélet meghozatalát megelőzően az ítélet tábla 6. sorszámu végzésével az alperes marasztalására irányuló kereset tekintetében a pert megszüntette. Megítélése szerint ugyanis az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatályba lépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény 91. §-ának (8) bekezdésével módosított Cstv. 33/A. §-ának (7) bekezdése jelen eljárásban még nem volt alkalmazható.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítve rögzítette, a 2011. augusztus 9-én közzétett 2009. december 31-i mérlegforduló napra elkészített éves beszámoló adatai szerint az adós saját tőkéje 1.986.000 Ft, pénzeszközeinek összege 2.821.000 Ft, kötelezettségeinek összege 1.895.000 Ft volt. Az adósnak a felperes felé fennálló adó tartozása ebben az időpontban 632.582 Ft-ot tett ki, amelynek megfizetésére elegendő

pénzeszközzel rendelkezett. A 2011. július 7. napján közzétett 2010. december 31-i mérlegforduló napra elkészített éves beszámoló szerint a saját tőke 3.579.000 Ft, a pénzeszköze 11.859.000 Ft, míg kötelezettsége 9.439.000 Ft volt. 2010. december 31-én az adótartozás 1.100.439 Ft-ot tett ki.

A másodfokú bíróság kifejtette, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt törvényi vélelem az (1) bekezdésben meghatározott, a hitelezői érdekek sérelméhez kapcsolódó tényállási elemekre terjed ki. A vezető tisztségviselő visszaélésszerű magatartására visszavezethető okok miatti speciális „bizonyítási szabály” indoka az, hogy a felelősség megállapításához szükséges feltételeket a hitelező, a Cstv. 31. §-a szerinti, a vezető tisztségviselőt terhelő kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt nem tudná bizonyítani.

A kiegészített tényállásra figyelemmel a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2011. január 1-jén következett be. Önmagában az, hogy az adós 2009-ben, illetve 2010-ben adótartozását nem fizette meg, az említett évekre vonatkozó beszámolók adataival igazoltan, nem jelentette a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2011. évet megelőző bekövetkezését. A másodfokú bíróság rámutatott, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében rögzített vélelemmel szemben az alperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy mint ügyvezető minden olyan szükséges intézkedést megtett, amellyel az adós gazdasági életből történő jogszerű kivezetését, a meglévő vagyon megóvását elérhette, annak szem előtt tartásával, hogy az adós hitelezőinek követelése a lehető legnagyobb mértékben kielégítést nyerhessenek.

A másodfokú bíróság úgy ítélte, a törvényi vélelem megdöntése tekintetében az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének az alperes nem tudott eleget tenni. Semmivel sem indokolta, hogy 2011. januárjától az adós pénzeszközeit miért nem az adótartozás kifizetésére fordította, amely esetben az adószám felfüggesztése megszüntethető lett volna. Nem igazolta, hogy a 2010. december 31-i fordulónapra készített éves beszámolóban feltüntetett 13.018.000 Ft forgóeszköznek mi lett a sorsa, hiszen semmilyen vagyoni eszközt nem adott át a felszámolónak. Még azt sem bizonyította, hogy kérte volna az adós iratanyagának kiadását annak érdekében, hogy ügyvezetői iratszolgálati kötelezettségének eleget tegyen.

A másodfokú bíróság hangsúlyozta, a felperes keresetét arra alapozta, hogy az alperes a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította. Így, az volt vizsgálandó, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben milyen mértékű hitelezői igény kielégítése hiúsult meg. Úgy ítélte, az elsőfokú bíróság által megállapított összeget csökkenteni kell a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése előtt fennállt adótartozás összegével.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset

elutasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet sérti a Cstv. 33/A. §-ában, a Pp. 164. § (1) bekezdésében, valamint a 206. § (1) bekezdésében írtakat.

Az alperes kifejtette, adótartozása nagyobb részben azért keletkezett, mert az adóhatóság az adós adószámát jogellenesen felfüggesztette. Az erről szóló határozat szabályszerű kézbesítésére nem került sor. Ez megakadályozta, hogy jogorvoslati jogával éljen. Hangsúlyozta, az eljárás során bizonyította, hogy a hitelezői érdekek védelmében járt el. E körben további bizonyítási indítványai is voltak, amelyeket az elsőfokú bíróság elutasította, a másodfokú bíróság azokkal érdemben nem foglalkozott. Az alperes előadta, az adós fizetéseképtelen helyzetével nem volt tisztában, hiszen folyamatosan olyan ügyleteket kötött, amelyek a hitelezői igények kielégítését biztosították. Mivel az adóhatóság nem tartotta be az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 24. §-ában írtakat, nem hívta fel az adóst az adószám felfüggesztése előtt tartozása rendezésére, adó visszaigényléssel nem tudott élni. Tartozásai ez okból csak növekedtek. Álláspontja szerint a felszámolóval való kapcsolattartás körében is megfelelően együttműködve járt el, a felszámolót tájékoztatta arról, hogy az adós iratai az adóhatóságnál vannak.

Az alperes hangsúlyozta, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében szabályozott vélelem nem jelenti azt, hogy a felperesnek nem kellene bizonyítania, hogy az adós vagyona csökkent, illetve a hitelezők követelésének kiegyenlítése teljes mértékben meghiúsult. Véleménye szerint a vélelem csak arra vonatkozik, hogy az ügyvezetői magatartás hitelezői érdekeket sértett. Az alperes azt elismerte, hogy a felperes mint hitelező igényének kielégítése meghiúsult, ugyanakkor hangsúlyozta, nem az alperes magatartása miatt, amely a felelősség megállapításának feltétele.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

Az alperes a 2015. szeptember 22-én kelt és 29-én érkeztetett beadványában felülvizsgálati kérelmét „kiegészítette”, illetve „pontosította”. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság külön végzésben rendelkezett a pernek e marasztalásra irányuló keresetre nézve történő megszüntetéséről és ez a perköltséggel kapcsolatos döntésre is kihatott.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (1) bekezdésében meghatározott 60 napos határidőn belül benyújtott felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek. Az alperes 2015. szeptember 29-én érkezett beadványában írtakkal érdemben nem foglalkozott, nem foglalkozhatott, mivel az a

felülvizsgálati kérelem kiegészítését jelentette, abban korábban nem vitatott rendelkezések helytállóságát kérdőjelezte meg. Az érdemi vizsgálatot e körben a Pp. 273. § (5) bekezdése kizárta, az ugyanis a felülvizsgálati kérelem megváltoztatását - ilyennek tekintendő a fenti kiegészítés is - kizárja.

A Kúria értelmezése szerint a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében meghatározott vélelem azt jelenti, hogy a hitelezők érdekeit sértő magatartást ellenkező bizonyításáig bizonyítottanak kell tekinteni, ha az említett jogszabályban felsorolt tényállási elemek (felszámolás kezdő időpontját megelőzően az adós éves beszámolójának letétben elhelyezésével és közzétételével kapcsolatos, illetve a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kötelezettségek elmulasztása) megvalósulnak. A hitelezők érdekeit sértő magatartás, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után a vezető tisztségviselő nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látja el ügyvezetési feladatait és ezáltal az adós gazdálkodó szervezet vagyona csökken, vagy a hitelezők kielégítése teljes mértékben megghiúsul, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. Esetleg a vagylagosan felsorolt feltételek közül több is megvalósul. Mindez azt jelenti, ha a felperes bizonyította a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését, annak időpontját, valamint az ezt követően bekövetkezett vagyonszökkenést, vagy a hitelezői követelések teljes kielégítésének megghiúsulását, vagy a környezeti terhek rendezése elmulasztását, ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek elsődlegességének szemelött tartásával végezte a feladatait és ezzel okozati összefüggésben okozott kárt nekik.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében nem vitatta, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltának a jogerős ítéletben megállapított időpontját. Nem sérelmezte a jogerős ítéletben megállapított azon összeget, amely tekintetében felelőssége megállapítást nyert, valamint azt sem, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdés szerinti vélelem fennállt.

A felülvizsgálati kérelme alapján ezért kizárólag az volt vizsgálendő, hogy a törvényi vélelmet meg tudta-e dönteni.

A per során és a felülvizsgálati kérelmében is határozottan azt állította, hogy a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulása nem az ő magatartására vezethető vissza. Annak oka a felperes azon intézkedése, amellyel az adós adószámát jogellenesen felfüggesztette. Ezzel ugyanis megghiúsította az ÁFA visszaigénylésének lehetőségét, előidézte az adós adótartozásának felhalmozódását.

A jelen eljárásnak azonban nem lehet tárgya az adóhatósági eljárási jogszerűségének vizsgálata. Ez közigazgatási eljárás tárgyát képezte, képezhetette volna. Ezzel összefüggésben éppen az értékelendő és értékelhető a jelen perben az alperes mint az adós ügyvezetőjének terhére, hogy az adószám felfüggesztéséről időben nem szerzett tudomást. Az adóhatóság arról szóló végzése „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. Azt követően pedig, hogy a döntést megismerte, nem tett meg minden, a betöltött tisztségére tekintettel elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az állítása szerint a cég gazdasági helyzetét alapvetően érintő közigazgatási határozat megváltoztatásra kerüljön.

A Kúria ugyancsak nem osztotta az alperes azon előadását, hogy a felszámolóval megfelelően tartotta a kapcsolatot. Önmagában az, hogy az iratanyag az adóhatóságnál volt, nem zárta ki annak lehetőségét, hogy az alperes mint az adós cég ügyvezetője az iratokba betekintszen, arról másolatot készítsen, vagy készíttessen.

A fentiek alapján megállapítható, az alperes nem tudta a törvényi vélelemmel szemben bizonyítani, hogy a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján járt el ügyvezetése során és azt sem, hogy a hitelezők kielégítésének megghiúsulása nem az ő magatartásával áll okozati összefüggésben.

A bizonyítási teherről rendelkező Pp. 164. § (1) bekezdésének, valamint az adós vezetőjének felelősségéről szóló Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének és (3) bekezdésének megsértése ezért nem volt megállapítható.

A perben eljáró bíróságok a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelték, e körben sem észlelt eljárási szabálysértést a Kúria. Az alperes a tárgyalás berekesztése előtt akként nyilatkozott, hogy további bizonyítási indítványa nincs. A felülvizsgálati kérelmében egyébként sem jelölte meg, hogy mely bizonyítási indítványával mit kívánt, tudott volna bizonyítani a perben megállapítottól eltérő tényállás felderítése érdekében.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet – a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében – a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Pp. 270. § (1) bekezdése folytán irányadó 78. § (1) bekezdése alapján a Kúria ezért kötelezte őt a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megfizetésére. Ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján – a jogtanácsosi képviselőre tekintettel – ÁFA nélkül állapította meg. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán a felülvizsgálati

eljárási illetéket nem fizette meg, így a Kúria a költségmentesség alkalmazásáról, a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15 § (1) bekezdése alapján erre kötelezte.

Budapest, 2015.október 20.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr.Osztovits András sk. bíró